

Vyznání

Augustinus pocházel ze severní Afriky, věnoval se rétorice a filozofii. Vedl poměrně bouřlivý život; později (ve 33 letech) přijal křesťanství, založil klášter a stal se křezem (později biskupem). Jeho díla patří k pilířům patristiky (viz Literatura, s. 147). Zvláštní místo v nich zaujímá Vyznání, autobiografické vyprávění o cestě ke křesťanské víře.

Přišel jsem do Kartága a ze všech stran mne obklopil vír hanebného milování. Ještě jsem nemiloval, ale toužil jsem milovati, a poněvadž má touha byla slabá, zlobil jsem se na sebe, že tak málo po lásce toužím. Hledal jsem předně své lásky, touže milovati, a zavrhoval jsem tak cestu bezpečnou, cestu bez nástrah. Měl jsem hlad po vnitřním pokrmu, jímž jsi Ty, Bože můj, ale tento hlad mne netrápil; netoužil jsem po nepomíjícím pokrmu, ne proto, že jsem jim byl nasycen, nýbrž čím jsem ho byl prázdnější, tím více se mně ošklivil. Proto byla má duše nemocná a plna bídy vrhla se ven, hoříc touhou po smyslém dráždění, jež drásalo její rány. Ale nebyly-li tyto dráždivé předměty oduševněny, nemohl jsem jich milovati, protože jsem toužil milovati a býti milován. Bylo mně to tím sladším, když se mně milovatá osoba úplně oddala.

Zanečistil jsem tedy zřídlo přátelství kalen žádostivosti a jeho lesk jsem zatemnil pekelnou vilností; a cokoliv tak ohavný a bezecný, chtěl jsem v bezměrné ješitnosti platiti za jemného a vzdělaného. Konečně jsem se vrhl i do lásky, kterou jsem si přál býti upoután. Bože můj, milosrdenství mé, jak hojnou žlučí mně Tvá dobrota skropila tuto rozkoš! Ano, byl jsem milován a zapletl jsem se tajně do okovů požiku, dávaje se pln radosti spoutati pouty plnými útrap, abych byl bičován železnými meclami rozpalenými žárlivostí, podezříváním, strachem, hněvem a hádkami.

(...) Tak jsem mluvil a plakal v přehojké lítosti svého srdce. Když jsem ze sousedního domu náhle slyšel hlas, hocha či dívky, to nemohu říci, ale znovu a znovu opakoval refrén: „Vezmi, čti. Vezmi, čti.“ Ustnul jsem, změnil svou tvář a počal jsem usilovně přemýšlet, zda děti při nějaké hře nezpívají něco podobného, nemohl jsem si vzpomenout, že bych kdy něco podobného slyšel. Potlačil jsem proud slz, vstal jsem, sám sobě jsem si to vykládal tak, že to nemůže býti nic jiného, než že boží příkaz mně nařizuje otevřít Písmo a číst to místo, na které mé oči padnou... Co nejradychleji jsem se vrátil na to místo, kde seděl Alipius, neboť tam jsem položil knihu s dopisy apoštola Pavla. Uchopil jsem ji, otevřel a mlčky četl pasáž, na kterou mi nejdříve padly oči: „Ne v hýření a oplisťví, v nemravnosti a bezuzdnosti, ne ve sváru a závisť, nýbrž oblecte se v Pána Ježíše Krista a nevyho-

vuje svým sklonům, abyste nepropadli vášním.“ Nechtěl jsem dále číst a nebylo toho třeba, neboť s docením těchto posledních slov vzešlo v mém srdci světlo jistoty a rozplytlo všechny temnoty mých pochybností.

(...) O světlo pravdy, světlo srdce mého! Ať mé temnoty již ke mně nemluví! Zabředl jsem do nich a úplně mne obklíčily; avšak i z nich jsem dospěl k Tobě, má Lásko! Ve svých vlastních blouděních vzpomněl jsem si na Tebe! Slyšel jsem za sebou Tvůj hlas, volající mne k návratu; stěží však jsem jej zaslechl pro bouřlivý neklid mých divokých vášní. A nyní se vracím hoře láskou a spěcháje k Tvému prameni. Nikdo mi v tom již nezabrání, z něho budu pít a čerpat život. Já sám již nesním býti sobě životem! Vedl jsem hanebný život, jenž byl mou smrtí. Jen Ty ke mně mluvíš a mne poučuji! Uvěřil jsem Tvému Písmu, ač jeho slova jsou pro mne velikým tajemstvím.

(Přeložil Mirkuláš Levý)

SOUKAL, Josef. *Čítanka pro I. ročník gymnázií*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2001.
ISBN 80-7235-153-2.